

[Krag.]

keog alvorlige tilbagegang er et specielt dansk fænomen, som vi må takke regeringens kredit- og rentepolitik for; ansvaret kan ikke placeres andre steder.

Det er naturligvis uundgåeligt, at en sådan kunstig nedpresning af produktionen drager en betydelig vækst i arbejdsløsheden i sit fodspor. Den gennemsnitlige årlige arbejdsløshed steg til 81 000 i 1952; det er 18 000 flere end i 1951, 26 000 flere end i 1950 og 22 000 flere end i 1949.

Regeringens stilling til denne for mange hjem og for mange erhvervsvirksomheder så katastrofale vækst i ledigheden har været vaklende og særdeles besynderlig i sine svingninger. Først søgte man fra regeringens side at hævde, at stigningen i arbejdsløsheden var gavnlig, at det netop var en vældig fin politik at skabe en situation, der fik arbejdskraften til at vandre fra forbrugsvareindustrien over i produktionsmiddelindustrien. Dette heroiske synspunkt nr. 1 faldt imidlertid uhjælpeligt til jorden, da det viste sig, at man havde arbejdsløshed i både forbrugsvare- og produktionsmiddelindustrien, og at der følgelig ingen overflytning af arbejdskraft fandt sted. Nu viser det sig tværtimod, at beskæftigelsen er gået mere tilbage indenfor produktionsmiddelindustrien end indenfor forbrugsvareområdet. Således har beskæftigelsesindekset for jern- og metalindustrien i de sidste måneder ligget ca. 15 pct. lavere end i de tilsvarende måneder af 1951.

Efter denne regeringens første arbejdsløshedsforklarings sammenbrud søgte regeringen i lang tid at klare sig med at påstå, at der i virkeligheden ikke var tale om nogen synderlig stigning i arbejdsløsheden. Årsagen til den foreliggende stigning var fortrinsvis at finde i, at man var forfulgt af det uheld, at det altid på tællingsdagene var regnvejr. Det måtte jo forudsætte, at det ikke i de år, man havde sammenlignet med, havde regnet på tællingsdagene. Stigningen i arbejdsløsheden fortsatte imidlertid gennem al slags vejr, og således brød forklaring nr. 2 sammen.

Den tredje fase i regeringens forunderligt svingende holdning til arbejdsløsheden blev at erkende dens tilstedeværelse og at proklamere, at nu skulle der gøres noget virkelig alvorligt for at komme den til livs. Det skete ved, at den højtærede socialminister den 29. oktober fortalte den undrende

rigsdag om alle de mange millioner, som nu skulle sættes ind på at få bugt med den arbejdsløshed, om hvilken regeringen hidtil havde fortalt, dels at den var gavnlig, dels at den næsten ikke eksisterede. Nu skulle den afskaffes. 80 mill. kr. stilledes til rådighed til offentligt byggeri, 50 mill. kr. til offentlige arbejder og betydelige beløb til vejarbejder og til landvindingsarbejder. Folk med praktisk kendskab til forholdene rystede på hovedet ad denne rykvisse og planløse administration. Igangsætningen kom for sent og var ikke tilstrækkeligt forberedt. Der ville ikke blive mange arbejdsdage til vore arbejdsløshedsplagede arbejdsmænd ud af denne gestus. Og det slog desværre til. Antallet af beskæftigede ved nødhjælpsarbejder er endog mindre nu i januar, end det var i juli måned, hvilket måske er et normalt forhold, men det tyder i hvert fald ikke på nogen succes for regeringens foranstaltning. Og vinterarbejdsløsheden sætter rekorder, ganske som sommerarbejdsløsheden gjorde det. Dansk Arbejdsmands Forbund var fornylig hos regeringen for at give en passende skarp erindring i den anledning.

Men mon offentligheden egentlig er fuldt klar over, hvor hovedløs en politik der søges ført? Og begriber regeringen selv, hvor bagvendt denne politik er? Prøv engang at tænke sagen igennem. Først sætter man renten i vejret og begrænser kreditterne med det bevidste formål, at normal produktiv virksomhed skal begrænses og ledigheden stige, altsammen for at lette valuta-situationen. Og når regeringen så har nået det resultat, den tilsigtede, bliver den forskrækket og søger at iværksætte arbejder af sekundær værdi for at beskæftige de arbejdere, den selv ved sin økonomiske politik har tvunget ud af normal erhvervsvirksomhed. Når denne sammenhæng kommer til at stå befolkningen helt klart, tror jeg, det bliver svært at samle fortrøstningsfuldhed omkring „den frugtbare sol“s politik. Mon ikke denne politiks goldhed og negativitet vil træde nok så tydeligt frem?

Nej, det står småt til med vidunderlighederne ved den såkaldte liberale politik herhjemme. Her i Danmark er den politik i den form, hvori den føres nu, så relativt ny. Men tænk på lande, hvor den har været ført længe, f. eks. Belgien. Hvad har det land opnået? En god valutareserve. Ja, måske, men samtidig en stor arbejdsløshed, der